

English counterparts of Czech diminutive nouns

Anglické ekvivalenty českých zdobných substantiv

Marie Salovaara

Posudek vedoucí bakalářské práce

Bakalářská práce Marie Salovaary hledá kontrastivní metodou způsoby vyjadřování deminutivního významu v angličtině. Jako první krok musela autorka pro potřeby práce vymezit, jaká substantiva mezi deminutiva zahrne. Vlastní analytické části práce proto předchází velmi dobře zpracovaná rešeršní teoretická kapitola, která porovnává různé přístupy k deminutivům, jak v angličtině, tak v češtině. Autorka se zdaleka neomezila na doporučenou sekundární literaturu a počet titulů, které kriticky srovnává, aby si vybrala přístup vhodný pro svou práci, překračuje rozsah literatury obvyklý u podobných bakalářských prací (i když zahrnutí augmentativ, kterým se práce nevěnuje, je diskutabilní).

Materiál byl excerpován pomocí jádra (beletrie) paralelního korpusu *InterCorp*. Čeština, jako jazyk bohatý na zdobná substantiva tvořená specifickými sufixy, byla zvolena jako výchozí jazyk s nadějí, že pomocí anglických překladových protějšků českých deminutiv bude možné zkoumat způsoby vyjadřování deminutivního významu v angličtině. První krok práce – analýza anglických překladových protějšků sta českých deminutiv – potvrdil, že ve většině případů se v anglickém překladu deminutivní význam vůbec nereflektuje (61% dokladů zahrnujících jak vyjádření velikosti, tak emocionálního postoje) a nejobvyklejším zdobným překladovým protějškem je analytické vyjádření pomocí adjektivních premodifikátorů (zejména *little*, které vyjadřuje jak velikost, tak citové zabarvení, a *small* pro vyjádření velikosti). Anglické deminutivní afixy se v tomto prvním vzorku nevyskytly. Autorka se proto rozhodla prozkoumat oblast anglických zdobných substantiv v dalších třech krocích. Nejprve se zaměřila na různé způsoby, jimiž se překládají do angličtiny frekventovaná česká deminutiva *tatínek*, *chlapík*, *stránka*, *kousek* a *maminka* – deminutivní sufixy našla jen u citově zabarvených označení osob, *daddy* a *mummy/mommy*. Vedle nich se objevuje analytické vyjádření pomocí adjektiv označujících velikost (*little*, *short*, *tiny* aj.) nebo postoj (*nice*). Další krok práce zkoumal, zda – a pokud ano, které – anglické deminutivní sufixy se objevují mezi překladovými protějšky českých deminutiv (výzkum byl zúžen na případy, kde věta s českým syntetickým deminutivem odpovídá věta obsahující výraz s anglickým deminutivním sufixem; protože korpus je zarovnaný po větách a ne po slovech, bylo toto zúžení jen pomocným krokem – ne všechny nalezené protějšky skutečně obsahovaly anglické deminutivum jako překlad deminutiva českého). Potvrdilo se, co ukázaly už předchozí kroky – deminutivní sufixy (zde *-ie/-y*, *-let*, *-ette*) jsou zastoupeny marginálně; u neživotných substantiv označovaly velikost, u životných (*-ie/-y*) kladný citový postoj. Byl doložen také výskyt kombinovaného vyjádření deminutivního významu – *small statuette*. Aby mohla popsat podrobněji anglické deminutivní sufixy, musela autorka v posledním kroku výzkumu použít anglické texty, v nichž vyhledávala všechny výskyty čtyř nejfrekventovanějších anglických deminutivních sufixů, *-ling*, *-ette*, *-let* a *-ie*. Zajímavě například ukazuje, že *-ling* se používá s životnými substantivy a vedle velikosti může označovat také negativní postoj (bezvýznamnost, např. *lordling*), zatímco sufix *-let* označuje vždy velikost (a/nebo mládí), ať už je použit u životných nebo neživotných substantiv.

Práce je přehledně uspořádána, autorka jasně formuluje své závěry, výsledky práce jsou pečlivě zdokumentovány v tabulkách a v příloze (příloha je v obsahu práce chybně uvedena dvakrát).

Práce potvrdila, že angličtina je chudá na deminutiva, zejména na synteticky tvořená zdobnělá substantiva. I tam, kde je v angličtině deminutivní význam explicitně vyjádřen, existuje často v češtině hned několik paralelních způsobů vyjádření téhož významu malé velikosti a/nebo citového zaujetí. Ukázalo se, že kontrastivní přístup ke zkoumání anglických deminutiv může přinést některé zajímavé výsledky, ale je zapotřebí kombinace různých metod.

Závěr

Marie Salovaara ve své práci prokázala, že se umí velmi dobře orientovat v sekundární literatuře, využívat korpusově založených metod v kontrastivním výzkumu a zejména samostatně přesně a důkladně analyzovat získaná data. Její práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce. Doporučuji ji proto k obhajobě a předběžně ji hodnotím jako výbornou až velmi dobrou.

V Praze 22. srpna 2014

PhDr. Markéta Malá, Ph.D.